

TÁROGATÓ.

VEGYES TARTALMU HETILAP,

a gazdasági egyesület, vidéki és városi nőegylet s a Szamos-Tiszahát közlönye.

Megjelen minden szombaton.
Előfizetési feltételek.
Helyben:
Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 „
Házhoz hordva, vagy vidékre postán:
Egész évre . . . 4 ft 50 kr.
Fél évre . . . 2 „ 25 „
Egyes szám ára . . . 40 „

Hivatalos és magán-hirdetések
jutányos áron készpénz fizetés mellett elfogadtatnak.
Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.
A nyilttérben a háromhasábos gármondsor beigtatási díja 20 kr.

Felelős szerkesztő s kiadó
Kovács Márton.

Szerkesztői iroda s kiadó-hivatal.
hová a hirdetések s előfizetési pénzek utasítandók, templom-utca 548. sz.

Szerkesztő társ
Zombori Gedő.

Szatmárváros felirata az országgyűléshez.

Mélyen tisztelt képviselőház!

A szenvedések hosszú éveiben is, midőn alkotmányos életünk sötét éjszakáját egy bágyadt fényű csillag sem világítja meg, és csupán nemzeti szabadságunk s függetlenségünk könyörtelen sirásainak zibongó lármája zúgott körülünk, kik az élő halott eltemetésén kámbóli kéj élvezettel buzgókodának, még ez átkos emlékü időszakban is emésztő kín volt a hallgatás reánk nézve, kik az alkotmányos szabadság emléjén nőtünk fel és bajaink orvoslását saját befolyásunkkal eszközölni megszoktuk.

Mennyivel kinosabb most helyzetünk, midőn alkotmányosságunk egén magasan ragyog a tüdőklő nap, a törvényesen egybegyűlt országgyűlés, a világosság fény öröme tárul fel szemünk előtt, füleinkben az alkotmányos szabadság varázs igéi zengenek, melyek kebleink rég érintetlen hurjain sokszorososan visszhangoznak, és mi a felferendzsalábok dermesztő telében némaságra vagyunk kárhoztatva. Nem emelhetjük fel alkotmányos közgyűléseinken jogosult szavainkat, hogy az országgyűlésnek a fejedelmhez intézett felirata a haza minden egyes fiának lelkéből van merítve; nem mondhatjuk el, hogy az ezekben foglalt és nemzetünk életével egybefort, és épen azért töle elválaszthatatlan alkotmányos elvek életbe léptetése nélkül nincs és nem lehet szabad és független Magyarország; nem nyilváníthatjuk, hogy mi készebbek vagyunk, mint hajdan Mózes népei a szenvedések kietlen pusztaságában 40 évig bujdosni, mint sem a nemzeti alkotmányos szabadság és függetlenség Kanaánjába bejutásról némi enyhülés reményében lemondjunk!!!

De kebleinkben tud áradnak a hullámozó érzések kitérők és szabad folyást vesznek.

Ámbár a mélyen tisztelt képviselőház előttünk fekvő kétrendbeli felirata, az alkotmányos szabadság és függetlenség e tiszta forrásai lelkünket megnyugtatták a felől, hogy hazánk és nemzetünk sorsa a legjobb kezekben van: ámbár érezzük, hogy a hol annyi századokon keresztül fenállott, és annyi fejedelem esküjével szentesített törvények szolgáltnak a nemzet képviselői nyilatkozatoknak alapul és támogatásul, egyesek felszólamlása és nyilatkozata erőt és sulyt nem kölcsönözhet: még is lelkünk elutasíthatatlan szükségének érezzük kinyilatkoztatni, hogy a mélyen tisztelt képviselőház két rendbeli feliratát sajátunknak valljuk, a nemzet és haza jóllétét egyedül az azokban kifejtett elvek és kívánalmak gyakorlati alkalmazása által hisszük megalapíthatónak, s midőn egyfelől a Gondviseléshez buzgó imát rebegünk az ország képviselőinek nagybecsü életéért, s hazafias munkája sikerrel koronázásáért, másfelől hazafiai elismerésünket, rendületlen bizalmunkat őszinte mély tisztelettel nyilváníjuk.

Honfiai tisztelettel vagyunk, s maradunk Szatmáron, 1866 évi mart. hó 25-én.
A mélyen tisztelt képviselőháznak alázatos szolgáló a Szatmárvárosi választó közönség részéről (206 aláírás.)

Anyagi érdekeink az országgyűlés előtt.

Ha komolyan végig tekintünk nagyobb városaink czégjein, lehetetlen el nem komorodni azon, hogy kereskedelmünk egészen az idegenek kezében van. Hogy többet ne hozzak fel, a törzsökös magyar Miskolcra csak nem minden nagyobb kereskedés német és izraelitáé. E környülményen annál inkább esodálkozunk, hogy a nagy nemzet mozgalom leviharása után magyar fajú népiünk ellen-zennvel viseltetvén a katonai s hivatalnoki pályára iránt, a papi, ügyvédi s gazdasági pályán kívül e tér volt a magyar ifjunak felhagyva. Az igaz ugyan, hogy a pénzüszonyok a kereskedésre nyommasztólag hatottak, de még is elvitázhatlan tény, hogy e pénztelen időkben is anyagilag e téren legtöbben boldogultak. Aztán főleg a földbirtokok osztályból látunk legkevesebbet a kereskedői pályán, pedig ha arra gondolunk, hogy a földbirtok s a jelen s lsten tudja meddig nyommasztó terhelkel mily kevésbé hozza ki százalékjait, e kívül, hogy az a föld melyen most gondredözte homlokkal él az atya, majd darabokra vágva nyomoruság rögévé lesz: lelkünkben kell kivánnunk, vajha mentől többen adnák gyermekeiket az ipari és kereskedelmi pályákra. — Egy baj az, hogy kereskedőink kevesen és ritkán gondolnak tul a kenyérkereseten, általán a még mindig fellengő, szabad szellemü úri osztály szemében a kereskedelmi osztály sok tagjának a hazai és közérdek iránti közönye választó falat képez. De ha, hála Istennek számosadni kezdő s az ugynevezett szatóczi fogásokon felülemelkedő miveltebb kereskedőinket nézzük, ugy látjuk hogy e bajt meg orvosolja a mivelődés. Jeleni miveltebb kereskedőinket ugy lehet nézni mint átmenetet azon kedvező állapotba, melyben kereskedőink miveltségük, buzgalmuk s vagyonoságuk méltánylatul azon tisztelet és tekintélyben fognak részesülni, melyben részesülnek külföldön a kereskedők. Ekkor bizonyosan a régi kiváltságos osztályból is többen fognak a kereskedelmi pályára lépni. Azonban a kereskedőpálya ifjaira egy nagy teher van fektetve: a katona kötelezettség. Hogy tehát a kereskedelmi pálya kellő tekintélyre emelkedjék, azaz ifjai miveltség és szellemenben a mostaniakat meghaladják: az országgyűlésnek kell intézkedni. Legyenek például országos alpra fektetett, a for igényeinek s a kereskedelmi tudomány fontossága és sok oldalúságának megfelelő kereskedelmi tanodák; a ki ezekben a kereskedelmi tudományokat kitünő sikerrel végezte, rendes állapotban szabadíttassék fel a sorozás alól. Ezzel sok tehetséget, nagy tekintélyt szer-

zünk a kereskedelmi pályának, mert míg sok földes ur gyermekét most azért küldi gymnasiumainkba, hogy ott önmagát képezze is, de a sorozástól is megmenekedjék, s azután átvegye otthon ősei gazdászataát: sokan inkább küldenék az életnek inkább megfelelő real irányu kereskedelmi iskolákba, s a nemzetnek lassan vérebe menne át a kereskedelmi irány. Mert jól jegyezzük meg, én a kereskedő alatt nem egyedül a boltban áruló kereskedőt értem, de sőt minden olyant inkább, ki ipari vagy terményi czikkeink közül bármelyikkel a hazában vagy azon kívül szükségleteket fedezni, szállítani, előállítani, forgalomba adni, szóval anyagi életünkön lendíteni törekszik. Erre pedig ugy városban, mint falun, sikéságon mint bércezk közt van tárgy, anyag, csak ismeret kell hozzá. E nyitná meg a társadalom minden osztálya előtt a versenytért. Ha országgyűlésünk nem gondoskodik arról, hogy mi foglaljuk el a kereskedelmi tért, ha kereskedelmi úton pénzünk tovább is idegen kezekbe vándorol, akkor minket maga a tiszta alkotmány meg nem ment. Most ott állunk, hogy Magyarország azon nemzeté lesz, mely miveltségével és vagyonoságával meghódítja. Jól meggondoljuk ezt uraim! Azonban, ha a törvényhozás is segíteni fog az előitéletek levetkezésében, ha tétlenség helyett kezünkben tartva a viszonyok szálaít egyfelől megtartjuk a földet, melyben őseink porlanak, másfelől szorgalom és belátással megszázosozzuk a reánk hagyott alapot, s ki nem bocsátjuk kezeinkből az anyagi és szellemi érdekek zászlóját, miénk marad a haza, miénk a testvérnépek közt az elsőség!

A magyar dohány Franciaországban.

Azon hazai termények között, melyek kivitelre alkalmasok, kitünő helyet érdemel a dohány. Nem szándékom ezuttal egyenkint előszámlálni az országokat, melyekbe ezen czikket haszonnal szállítanunk lehetne; csupán egyet akarok megemlíteni, s ez Franciaország. Eddigél is vett és vesz ugyan magyar dohányt a francia kormány, a mely, miként tudva van, a dohány vétel, gyártás és eladás egyedáruságával bír: de a mostanság fölünk vett mennyiség, a mint az alábbiakból ki fog tetszeni, könnyen megnagyobbíthatatnék, ha hogy a termelő a vevő igényeihez jobban alkalmazná s illetőleg alkalmazhatná magát. Ismerős levén egyik főtiszttel, ez a párizsi dohánygyár művezető mérnökének bemutatott, a kitől a magyar dohány iránt utbaigazítást óhajtottam nyerni. Ez a legnagyobb készséggel teljesíté kívánságomat és nemcsak a magyar dohány iránti kérdésimre adott feleletet, hanem az egész gyárt a legkisebb részletekig megmutatta. Ez utóbbi általános adatokat azonban, mennyiben nem szoroson a felvett tárgyra vonatkoznának, e helyütt mellözve, azokra fogok előadásomban szoritkozni, melyek a magyar dohányt illetik.

Háromféle azon dohány, melyet a francia kormány Magyarországból vásárol; de miután a szegedinek kivételével a másik két fajtát névszerint nem ismerem, melyek legyenek ezek, meg nem határozhatom. A gyárban mindakettőt debreczeninek hívják, csupán ezt, meg a szegedi nevet viselőt ismervén. Finomabb fajta dohányainkról mitsem tudnak, de nem is igen vehetnék azoknak hasznát. Pipadohánynak drágák, szivarnak meg aligha valók. Franciaországban egy kis márglandi és levantei dohányon kívül, mind csak a közönségesen caporal néven nevezett dohányt szívják, a mely mindenféle, de nem drága dohányok vegyüléke. De talán burnótnak való találkoznék nálunk is az erős zamatos fajták között, csak hogy eddigélig ilyet nem kért tőlünk a francia igazgatás. A burnótnak való dohányból csak 10 ezer szár természetik hectáronként, holott a pipázni valóból 30—40 ezer állittatik elő ugyanazon területen, a dohány annál erősebb levén, minél ritkábban van elvetve. Ily erős dohányt Franciaországban is természetnek, jelesül egyik déli a Lot-et-Garonne megyében.

Hát a papirszivárookra vajjon nem lenne alkalmas egyik másik sárgás és jól-latu dohányunk?

Megmutatván a mérnök mind a három fajtát, azt kérdezém tőle, mit tart a magyar dohányról?

— Jól ég és illatos — felelt a kérdezett — de sok esetben zöld és törékeny. Hogy zöld, alkalmasint onnan ered, mivel nem hagyják eléggé megérni. Törékenysége meg akadályul szolgál a szivarkészítésnél. Néha meg is penészedik a magyar dohány, a minthogy egy pár ily hibás csomót meg is mutatott.

Megakarván tudni miképp természetik a dohányt s bánnak vele Franciaországban, a hol a kormány utmutatással szolgál a gazdáknak, vezetém felvilágosításán túl felnyitottam a kereskedelmi szótárt (Dictionnaire universel du commerce et de la Navigation, Paris 1861) s ebben az 1857-ik lapon következőket olvastam:

Franciaországban a dohányszedés akkor megy végbe, mikor a levelek sárga foltokkal ellepetnek, a mi ősz elejére esik.

Oly napot választanak e munka végrehajtására, mikor a föld nem nedves. Levágván a leveleket a földön hagyják azokat, hogy a napon elfonnyadjanak: azután rakásokba teszik s pajtákba viszik, a hol zsinegekre felakasztják szárítás végett. Jól meg levén száradva összenyomott kötegekbe rakják, hogy vagy kivitessenek, vagy a gyárakba szállitassanak. Kötegekbe január közepén rakják a dohányt; a raktárakba május elején, innen a gyárakba october és novemberben szállitják, úgy hogy tizenöt hónapnál fiatalabb dohány nem fogyasztathatik.

A magyar dohányt részint pipázni valónak, részint szivarnak használják. De nem a külső, hanem inkább csak a belső borítékra (a szivar töltelékre t. i. két boríték jön, egy belső, kevésbé szép és ellentálló meg egy külső, mely az előbbinél különb) s ezt is csak egy és két sou-s (2 és 4 kros) szivaroknál, a három sous-sok már amerikai dohányból levén készítve. Vezetém igen kívánatosnak mondá, hogy a magyar gazdák kevésbé zöld és kevésbé törékeny dohányt igyekezzenek természetni. E végre a fedett helyeket illetőleg pajtákat ne csupán az eszterhejallakat ajánlván szárítónak. Kérdezte, ha mesterséges vagy természetes trágyát használnak e, ez utóbbinak elsőbbséget adván. A termény forgást illetőleg, ez, szerinte, a dohánytermesztésnél ily módon alkalmazandó, hogy első évben dohány, másodikban búza, a harmadikban zab vettesék. A homokos föld a legjobb. Legszevesebben fogadná a francia kormány, ha olesó (1 és 2 sou-s) szivarnak való dohányt kaphatna Magyarországból, azaz vekony erü, nyulékony, nagy ocskalevelü, és se nem zöld se nem sárga, hanem világos barna színűt. Miképp s vajjon lehet e azt nálunk elérni, a helyi viszonyoktól függ. Hogy „non omnia possumus omnes“, azt épen magának Franciaországnak példája bizonyítja, a hol eddig e tekintetben nem sokra mentek. Ujabban havannai maggal is történnek kísérletek; mily eredménnyel, az majd még elvállik. Az eddigi tapasztaláshoz képest a fajta rövid időn elstnyult.

A szükegült magyar dohányt verseny, illetőleg odaitelés utján szokta beszerezni a

francia kormány. A vállalkozók zárt iratban jelentik be a szállítani kész dohány mennyiségét és árát. Az előttem fekvő 1862-i feltételjegyzék (cahier des charges) szerint a verseny azon évi május 6-án volt végbenemendő, a Párisban letett mustrának megfelelő dohányra nézve. A szállítandó mennyiséget magok a vállalkozók határozhaták meg, anélkül azonban, hogy a 400,000 kilogrammon alól lehetett volna, s olyformán, hogy a legjobb minőségűből legalább 10, a másodikból legalább 40 s az utolsóból 50% legyen. Viszont az igazgatóság fentartá magának a jogot, hogy a 400 ezer kilogrammot haladó mennyiséget leszállithassa.

A versenyezni óhajtok mustrákat kénytelenek bemutatni a szállítani kívánt dohányból, mely mustrák legalább 100 kilogrammot nyomó kötegekből álljanak mindegyikéből a három minőségnek.

Az ajánlatot biztosíték letétele előzi meg, mely 400 ezer kilogrammonként 20,000 frankot tesz, ezen felül 5000 frank pótlék járulván minden új 100 ezer kilogramm után.

Az odaitelés után és az ezt követő 15 nap alatt minden elfogadott vállalkozó tartozik az elvállalt köteleesség teljesítésében a szállítandó dohány árának tizedrészét biztosíték gyanánt letenni, e célra az előleges letét is szolgálhatván.

A szállítónak nincs joga a szállított árunak a mustránál jobb minősége fejében valami árpótlékot követelni.

A szállítás egészen a szállítók költségén történik, kivéve a vámot, melyet az igazgatás vállal magára.

A lekötött dohány két harmada Havreba, egy harmada Marseille-be lesz szállítandó.

A szállításnak szeptembertől november végéig kell eszközölnetnie.

A mustráknak meg nem felelő áru visszautasítottatik, s azt a szállítók kivinni tartoznak; azonban a mely dohány az első minőségűnél alábbvaló ugyan, de a másodiknál többet ér, a másodikba, s a mely ennél rozszabb, de a 3-iknál jobb, a harmadikba soroztatik. Végre a harmadiknál is selejtesebb dohány is elfogadható, de csak tizedrészéig a kötelezett mennyiségnek, s föltéve

T Á R C S A,

A PÓK.

HERMAN OTTÓ UTÁN.

Sokan vannak olvasóink közül, kik a póktól undorodnak, borzadnak, sőt talán félnek, üldözik, s örvendnek ha összezúzták a szegény állatot. Mérgesnek mondják, de bizonyos esetet a pók mérgezésről nem tudnak felhozni, minthogy a pók nedve a mit méregnek neveznek, nem csipősebb, nem veszélyesebb mint a hangyák sava; azon haszonról pedig, melyet a pókok hajtanak, ugy hiszem olvasóim közül kevesen gondolkodtak. Meg akarom azért e szegény üldözött áldozatokat ismertetni, hogy felülök önök egész más fogalommal legyenek mint eddig voltak.

A pókot különösen 8 lába jellemzi, szájuk egy része szíp, másé rágonnyal van fegyverkezve; vérük szintelen, szívök nincs, a vérforgás életművei a hát alatt vannak, a máj a belen fekszik; a bél egy tömlő rendszeren végbelekkel; a tüdő helyét a potroh alsó lapján egy tüdő hólyag pótolja, melyben számos lemez borul egymásra; peték vagy tojás által szaporitnak; izlés, szaglás és hallástól meg vannak fosztva; de a légköri változások iránt érzékenyek, innen időjósító ügyességök. Egymásiránt bizalmatlanok, magános állat a pók, gyűlöl minden más pókot; ravaszáguk és ügyességük bámulatos; rendszeren 8 szeműek. Legnagyobbak araszmagyságuk a meleg tartományban élő szőnyegesek (Vogelspinnen). A halmok lejtőin 1—2 láb mély cső alakú üregekben laknak, melyet selyemhez hasonló szövettel vonnak be, s ezt kerekded — ajtó gyanánt szolgáló fedél boritnakbe. Ha a fedél erőszakosan eltávolitattik forró agyagból földből 24 óra alatt ujat készít. Az európaiak közt legnagyobb a tarantel pók (lycosa tarantula), melyről alább szólunk, itt házi pókjainkat mutatjuk be.

A pók a természet háztartásában körülbelül azt a helyet foglalja el, a mely egy jól rendezett államban

a rendőrsége: ő is hálóba kerti a rovarvilág kőszá, tulszaporodott söpredékét s látni fogjuk, hogy a természet büles alkotója e végre csodálatra méltó tulajdonokkal ruházá fel.

A pókfélé állatoknál három főalak öltik szemünkbe: az első ollókkal és farkkal van ellátva; képviselője a Scorpio; a másodiknál a fej, mell és háttest egybe van forrva, a lábak pedig szerfelett hosszúk; képviselője a kaszaspók; a harmadiknál a fej és mell egybeforrva a háttesttel egy vékony szár által összefügg; a nyolcz láb helyes arányban áll a testhez s homlokán rendszeren nyolcz szem áll; képviselője a keresztespók. Az utóbbi ismertető jelekkel ellátott vagy is harmadik alak a tulajdonképpeni pókoké, melyek ismét két csoportra oszlanak, t. i. olyanokra, a melyek nem készítenek hálót és olyanokra, a melyek készítenek, s jelenleg csak az utóbbiakat óhajtom az olvasóval közelebből megismertetni. A tulajdonképpeni pókok legnevezetesebb szerve (organum) a fonaleresztő, mely megérdemli, hogy tüzetesebben megvizsgáljuk. Mintául szolgáljon nekünk mindenben a keresztes pók, melynél a szervek a legtökéletesebb kifejlődésnek örvendnek.

A fonaleresztő hat szemölcsből áll, melyeknek mindegyike sok, igen igen finom csővecskékből van összerakva; e csővecské száma a keresztespók egyes szemölcseiben eléri az ezeret, a hat szemölcsben tehát körülbelül hat ezer található; e külső szervezetet nevezzük: fonaleresztő mirigynek. A fonaleresztő mirigyek, alatt, a háttest belsejében fekszenek, melyek a fonalanyagot mint folyadékot tartalmazzák s a fonaleresztő mirigybe végződnek. A fonalfolyadék üvegszerű szívós anyag, mely a fonaleresztő mirigy hateraz csővecskéjéből egyszerre kilépve egy fonallá olvad, a levegőn rögtön megkeményedik s a rendes pókhálóhoz szükséges anyagot szolgáltatja. Daczára annak, hogy a már is 6000 százból áll, még is oly finom, hogy 600-szor véve még csak egy erős hajszál vastagságát adja ki.

Lássuk már most a lábakat. Ezek több végű, kampós körmükbe végződnek s a háló készítésnél nevezetes szerepet játszanak; alsó részükön t. i. tőszükkel és kékkel vannak ellátva, melyek a fonalat szövés közben rendben tartják, kötözik és kifeszítik. — E fésű és kefe készlet ott oly tökéletes, hogy a legelső pá-

rízi fodrász felszerelése hozzá hasonlítva valódi semmiség. A labak után következnek az evés szervei. Az evés szervnek az a része, a mely a felső ajaknak megfelelő, két ragból áll; mindegyik egy mozgatható, éles, hajlott körömbé végződik s e körmök ugy működnek közösen mint a legjobb harapófogó. E körmök végébe pedig nyílik az a finom csővecske, mely a homlokba elhelyezett méreg mirigygyel összefügg s a mint a pók a hálójába került legyet, szunyagot vagy molyot a fogóval megragadja s összeszorítja: az említett csővecskén keresztül kiszívároag a méreg s a sebet előntve, az áldozat gyors halálát eszközöli. De a mint már fennebb mondám: e méreg az emberre nézve nem veszedelmessé hatása alig ha felülmúlja a szúnyog szúrását. Ez azonban csak hazai pókjainkról áll, mert az amerikai majdnem ökölnyi úgynevezett madárpók harapása veszélyes daganatot költ és gyenge testalkatú, félénk, ideges embereknél közvetve halálos is lehet, hanem itt is több kárt okoz a félelem, mint maga a méreg. Az evés szervek többi része egy szívásia alkalmas szerkezettel bír s a míg a fogó az áldozatot tartja, addig a tulajdonképpeni száj a nedveket kiszívja.

Ugy hiszem, hogy a pók külső szervezetét alapvonalaiban kellően bemutattam, s átmehtünk a hálóra, és itt is a keresztes póké szolgáljon példa gyanánt. A többi hálóalakot csak röviden elemezve, a czikk végén egyedül a kárpitos pók remek művét bővebben megismertetjük. A hálónál négy alak öltik szemünkbe, ugy mint: a rendes kerek, a zacskó, cső és a rendetlen idomu.

Ezen négy alak azonban az egyes fajok szerint sok módosításnak van alávetve: a pók mindig a körülményekhez képest alakítja. Igy láthatunk hálókat, a melyek a cső és rendetlen alakot összekötik és sokszor cső, zacskó és rendetlen fonalzat a legzezszerűben vannak egyesítve.

A házi pók például a szögletekben zacskót készít, melynek belső szögletében egy rövid csővecske látható, a zacskóra pedig gyakran még összevissza vont fonalak ereszkednek le, ugy hogy az egész készlet egy hajó vitorlátához hasonlít. De lássuk már most a kerek hálót. A míg t. i. a csőves és zacskós háló igen sűrű szövődék, addig a kerek ritka és engedli, hogy a

hogyan az alábbvalóság 10%-et meg nem halad.

Azon esetre, ha a szállítás december 1-ig végbe nem ment, a vállalkozó tartozni fog a hiányzó mennyiség értékének 20 száztlóját kárpótlás fejében megfizetni, s azonfelül a szerződés megsemmisül, hanem ha bebizonyítja, hogy ideje korán adta fel hajóra a kötelezett árut, s a késedelem nem az ő hibája. Ez esetben a kárpótlás elmarad, azonban az igazgatás mégsem tartozik elfogadni a szállítmányt.

Minden a szállítást illető vitály a pénzügyminiszter s feljebbvitel útján az államtanács által lesz eldöntendő.

Ezek voltak 1864-ben a magyar dohányt tárgyozó feltételek, s valószínű, hogy lényeges változást ezentul sem fognak azok szenvedni. Ezeknek alapján szállított utoljára három vállalkozó magyar dohányt a francia kormányknak.

Ha mezei gazdáink és kereskedőink azt találják, hogy ezen feltételek mellett érdeemes lenne nagyobb mennyiségben is kivinni magyar dohányt Franciaországba, úgy kész vagyok nemcsak az utolsó feltételjegyzéket, de ha, a mint remélem, adnak, a három mustrát is elküldeni Pestre a Gazdasági Egyesületnek, a hol azokat honfitársaim megtekintethetik. Ezt egyébiránt mindenesetre szándékozom tenni már azon célból is, hogy a jövő évi világkiállításra a francia kormány által szükségeselt dohányból is minél több és szebb példányok tessenek ki szemlére.

„U K.”

IRÁNYI DÁNIEL.

Levelezés.

Bécs, 1866. május 22.

Kedves szerkesztő!

Elbámulhat, hogy leveletem a birodalmi székvarosból címezem, Rövid szünetelésünket felhasználva, felrándultam pár »Schoppen« »Dreher-bier«-re.

Azt várnám tőlem, hogy megírjam mint fogadják a bécsiek az ép itt mulató kis, de jól szervezett magyar színtársulatot. Megvallom bűnömöt, hogy én már annyi csikóst láttam, s azt is tudtam, hogy Bécsben nem ugyan a magyar színészet; a német nem megy oda, abból a 40 ezer magyarból elvándorol egynehány, s minden lelkesültég nélkül végig hallgatja, csak néhány a hazát még egészen elnem feledett tanuló és iparos segéd újong, tapsol, éljenez ott: s így hogy meglássam

benne rejli művészetet és czészerűséget egész terjedelemben csodálhassuk. E végre egy szép nyári napon meglessük a pókot, midőn sürgése, forgása tudatja velünk, hogy hálója számára alkalmas helyet keres. Miután ösztönszerűleg kitalálta, hogy az élestar ablaka, mely mindig nyitva áll, éppen alkalmas a háló kifeszítésére, hogy továbbá e szellős helyen sok rovar repked ki és be, rögtön hozzá lát a munkához.

A háló, mely egy szakadtan fonalból készült, egy olyan mestermű, melyen a legfinomabb mérték, a legérzékenyebb körző sem mutathat hibát. A szövődék egyforma feszessége pedig bámulatos. E mestermű meglehetősen széles időben, mely a hálózatot s a munkást folytonos ingásban tartá, szemem előtt 25 1/2 perc alatti tökéletesen elkészült! A pók lábait szemlátomást mérték gyanánt is használja, mit főképpen a csigavonal húzásánál legjobban láthatni. A háló közepére elhelyezkedve mozdulatlanul lesi prédáját, mely csak hamar akad, mert lime egy kis legyecke követi az ablakon bevonuló légvonatot — talán hogy tojásait valamely élélni szerbe lerakhassa — jaj de egyszerre beléüldözik a hálóba, körmei oda tapodnak a finom fonalhoz s a háló megrendül. A póknak sem kellett egyéb, s rögtön helyt áll — egy harapás, s az áldozat megszünt élni! De a pók jól tudja, hogy ez nem sokára ismétlődni fog, sietve elviszi tehát a legyeckét a háló közepére, s ott befonja vagy inkább megköti oly módon, hogy a hátulsó lábapárral a fonaleresztő mirigyből fonalat kihuzván átnyujtja a háló fonala alatt, s az első lábapárral megfogja s ismét átnyujtja a hátulsónak. Minl ez egy pár pillanat műve. Alig köt meg azonban az áldozatot, a háló ismét megrendül, a pók oda siet, megöli és ott helyt meg is kötözi az új áldozatot, mire az első légyhez visszatérve, felemészteséhez lát, melyet mindannyiszor felbeszakasztja, valahányszor új áldozat akad a hálóba.

E preda biztosítás az ösztönszerű előrelátásnak egy világos nyilatkozata. Az áldozatokat ugyan abban a rendben költi el, a melyben megfogattak s azt, a melyre rá kerül a sor, mindig lebontja és a háló közepébe viszi, nehogy a jövő áldozatok bizonyosságát veszélyeztesse. És mit csinál a pók, hogy ha a szél valami szálkát vagy levelet sodor a hálójára? Meg sem nézi,

Galmeyer kisasszony testi kincsét, a Károly színházba mentem. Az »utolsó forint«-ot adták, a bohózat bohózatja ez, melyben Grois, Fischer, Tewela urakon kívül Singer és Galmeyer kisasszonyok vetélkedtek. Tán a művészetben? Oh nem, a két kisasszonyt abban, hogy melyik tud jobban levetkezni. Szerepjök bár nem a »szép Helena« szerű volt, de azért tudják ők, hogy mi kell a dandy szemeknek, s úgy tesznek. Leszámítva e leszámítandókat, a darab igen mulattató, és az előadás művészi volt.

Zajt sem csinálnak itt már a jövő s menő hadiak. Már ezekben beleint a változást szerető bécsi nép, a külön vonatokkal utazó hadiflak, a költséges szállítási utégek, a vig kedvű magyar legények, a handsáros horvátok kimentek már divatból. A »magyar kérdés«-sel azonban élénken foglalkoznak. Erről itt annyi hír kereng, s egymással oly ellentmondók, hogy azt sem tudjuk melyik lehet a valószínű. Állásunkat, törekvésünket a bécsi nem érti, nem is fogja megérteni soha. Más világok, más életnézetek van. A »Kikiriki«-ből hamarabb lesz katolikus egyházi lap, mint a bécsi bürgerből magyar politikus. Azt biztosan mondhatjuk, hogy a kormány lemondott a viszhangra nem talált »államtitkár« programról. Itt ugyan hiszik, de én máig is kétkedem, hogy a magyar országgyűlést feloszlatnák. Az európai államviszályról is az a meggyőződés, hogy azt fegyver nélkül semmi congressus ki nem egyenlíti, azért a hadi készületek folyton élénkülnek; tán Bécsben soha sem volt oly élénk a katonai sürgés forgás, a fegyvergyárakban, a katonai lakotnyákban a munkálkodás mint most; még a magános iparosok s magángyárak nagy része is a kormánynak dolgozik.

Olyan politikai játék az a congressus, melyre senki sem ad semmit. Már több hét előtt a nélkül, hogy különös politikai belátással dicsekednének, kimondtuk pesti levelünkben, hogy Auszria Velenczéről le nem mond; nincs is hogy hol kapjon kárpótlást; Oláhország nem nekünk való, az angol, orosz és török nem is enged, Sileziát adnák, az csak veszett fejszének kis nyel-darabja lenne; de a burkus atyafi sem bocsátaná azt ki kezéből.

A győzelmet mindenesetre harc dönti el, vagy jobban mondvá a népek lelkesültsége, azé leend a győzelem a kit népei leginkább fognak támogatni. Háboru előtt a congressusnak soha sem volt, most sincs értelme, 1864-ben is ép Schlesvig-Holstein ügyében volt congressus. Ugyan kérdem megoldotta-e ez a hercegségek kérdését, a mint akkor a háboru szellemét élesztette, úgy előmozdítandja most annak kitörését. Ritkán jönnek egy össze a makacs és elkeserült szomszédok, hogy még jobban össze ne vesszenek. Ha a congressus előtt nem volt ürügy a háborura, lesz a congressus után. S miután a háborus felek Ausztria kivételével mind nemzeti érdeket tüztek zászlóikra, az osztrák államférfiaknak nem marad más, mint a népekben a dynastia iránti szeretet felébresztése, a népek kibékítése, hogy érezzék, miszerint egyfelől az uralkodó iránti szeretet ösztöni, a lekötelezettség kényszeríti, s a közös becsület parancsolja, hogy ne törjék, hogy az uralkodóház és a birodalom tekintélyén idegenek garázdálkodjanak.

Itt azt is hiszik már, hogy Franciaország hadi készületeit majd Auszria ellen fogja felhasználni, de ha európai lesz a háboru, a törökre, s tán az angolra is számíthatni, a közép porosz államok is védeni fogják Ausztriának még mindig fontos életkérdést képező német nagyhatalmi állását; de azt szeretnék, ha Ausztria a szabadelvűséget tenné mostani ingadozó politikája helyébe.

Benedek tábornagy ma itt a legünnepeltebb ember, e hó 12-ikén kibocsátott hadi parancsa egészen felvillanyozta a jó bécsieket.

Ha a pesti gyepen veszítettünk, nyertünk a bécsin; a pár nap előtt tartott löversenyen az első díjt Károlyi Gyula »Büszkő«-je, a másodikat Wenkheim Béla »Kétes«-e nyerte el; de egyiksem magyar fajta ló ellenben a szarvasmarhákra kitett állami díjjal a pesti hírhedt tehénészet birtokosa Cséry ur nyerte el.

Eszterházi Pál, egykori magyar miniszter, ki habár nem tudott magyarul, egészen magyar volt, meghalt Regensburgban. Bizony a német gseftelők tették tönkre a leggazdagabb magyar mágnást, s e fájdalom vitte sirba a nagy gavallért, ki Londonban, Párisban egykor fényűzésével, pazarlásával adott fogalmat a magyar gazdagságról. Igaz, hogy jobb lett volna, ha itthon intézetekre adja a meglőtt angol ló, s a mesés fényű kiállítású s költségű nagyuri tréfák árát; de kegyelettel köszönjük meg az utolsó nagyfelekűséget, az európai híru könyvtárt, melyet a nemzetnek ajándékozott. Mielőbb legyen mint volt oly fényes s gazdag a nagy ősi család; utódai bizonyosan sokat tanultak a multból; a majoratust fia hg Eszterházi Miklós ő nméltósága örökölte. Ed.

Helybeli hírek.

— A lapok mindenfelől a fagy által történt károkat regisztrálják a szőlő elfagyott, nincs takarmány, a buza nem érik és megdőlt, a repeze jól mutat, ámbár abban is történt sok kár. Határunkon a kellemetlen idő nem vonult át oly rombolással, mint sok helyen. A tengeri ugyan még nem mindenütt kelt ki, de az eső után reméljük, hogy felujulnak a sárguló száraz, s megkezdődik a csirázás. A szőlő nagyrészben épen maradt. Időnk szél, eső, s forrósággal váltakozik, s igen egészségtelen.

— Sajnáljuk, hogy holnap június 5-ikára tervezett műkedvelői színelőadás épen hölgyeink vonakodása miatt elmaradt, most a jövő vasárnap, jun. 10-re tervezik Obernyik szép drámáját: »Az ur és a pór.« A cél a kised ovoda alaptökeje s a ref. középtanodában felállítandó testgyakorda oly nemek, hogy ennek nevében felkérjük hölgyeinket, ne vonakodjanak áldozatot hozni a két szép cél érdekében.

— Szívesen adnánk helyet lapunk hasábjain mindig lövész-társulatunk életmozzanatainak; kérjük mindjék be jegyzőkönyveiket, és tudassák velünk a díj lövések eredményét.

— Most vesszük a szomorú hírt, hogy Hatfaludi Sándor, Máramarosmegye első alispánja, május 21-ikén elhunyt, s hült tetemei Alsó-Apsán tétettek örök nyugalomra. Béke lengjen porai felett!

mert finom tapintata tudatja vele, hogy a háló nem élő lény által rendített meg! Megrázza tehát a hálót natálisan, hogy az akadályt eltávolítsa!

A mi rovar s gyenge arra, hogy a háló fonalat széjjelszakithassa, az menthetetlenül veszve van, s minél jobban erőlködik az áldozat, annál jobban fogja meg magát. Hanem történik az is, hogy egy aránytalan nagy rovar legyőzött a pók ügyessége által. Volt ablakom egyikében egy pókháló s egy reggelen belé-bonyolódott egy nagy huslégy, a háló gyenge levén, elszakadt, de éppen az elszakadás következtében kötéllalakra összecsapódott, s a hatalmas bruggó ott fityeggett egyik lábánál fogva, és nagy sebességgel forgott majd jobbra majd balra. A pók az alatt csendesen ült a megrongált háló felső részén, s a midőn a légy kifáradva felhagyna csapkolásával, a pók lassan leereszkedik s villámgyorsasággal odanyomta fonaleresztőjét a légy egyik szabad lábához, mire a légy ujult dühvel csapkodni kezdett, de a végén bizony két lábánál fogva fityegett. A hős pók e eselt még négyyszer ismétlé, megannyiszor jó sikerrel, s a midőn a hatodik lábát is szerencsésen lefogatta, a légy már annyira kifárasztva volt, hogy a kis pók diadalmasan rá üheltet, befonta s egy éjszaka alatt el is költötte. Más nap reggelre már az új háló is elkészült s pókom folytatá rendes tisztjét.

A hol az ember gondatlansága vagy restége rést hagy, a melyen rovarok beempepkedhetnek, rögtön ott terem a pók s hálójával egy rettentő »veto«-t illeszt a tóduló sereg elébe. A hol egy tisztátlan szöglet tenyésztő helyül szolgál, sokszor nagyon kártékony rovarokkal, a pók sem marad el, s a hemzsegő új nemzedékeket ugyancsak megrikítja öldöklő és biztos szerszámjaival. Mindebből pedig az a tanulság, hogy a pók nem a tisztátalanság előidézője, és mintaképe, de sőt inkább a tisztátalanság legjobb gyógyoszure; ne üldözzük a pókot, hanem seperjük meg pontosan a szögl-teket s a pók önkénytelen elmarad. A virag s dezka kerítés mellett bokrokban vannak olyan helyek, a melyeken az egész nyáron át a legszebb pókokat szedhetni, s ha ma elfogtam, harmadnapra ugyanarról a pontról szedhetek ismét; e helyeken pompás a légvonat s a kissé korhadt kerítés, valamint az alján talál-

ható sok porladozó növényzár szünet nélkül rovarokat természet, mely észrevételt szintén a pókok folytonos jelenlétének köszönhetjük.

És mily ragyogó színezeteket mutatnak a pókok! Nézzük meg a keresztes pókot ellenszenv nélkül s megengedjük, hogy tudományos elnevezése: Epeira diadema nem tulzás, mert aranybarna hátan a kereszthe álló, csöpp idomu, hófehér foltok ugya csak ragyognak. Vannak pókok, melyek zöldek, mint a Smaragd, sárgák mint a citrom, bíborszínűek, bársonyfeketék s főképpen a tarkák kitesznek magukért. Sok még a mondanivaló, de nehogy a k. olvasó türelmét kifárasztam, beváltom ígéretemet, a midőn megkísértem a kárpatos pók a természetben páratlan lakását röviden leírni.

A nevezett pók: Cteniza caementaria egy jeles termőhelye Montpellier környéke Franciaországban. Az ott gyakran előforduló földszakadások lejtőin elmehet az, a ki e pók természetrajzát nem ismeri számtalan-szor, a nélkül, hogy valami feltűnő személe ötlenék. A pók az említett szakadásokba mintegy 1/4 hüvelyk átmérőjü lyukat váj, mely néha másfél lábnyi mélységű s vége felé kurt formára kanyarodik; e lyuk vagy eső falazatát tökéletesen kisimítja.

Az ásással és simítással elkészülvén, a eső bel-sejét egy rendkívül finom, sűrű fonal szövődéssel kikárpitozza. No de most jön még csak a java: a eső nyílását a szélén rézsutosan kitájtja, s beléilleszt egy porszemekből és fonalbol összzött ajtót, mely a esővet oly tökéletesen elzárja, mint a legjobb szelep (vetül). Az ajtó belső oldala szintén ki van kárpitozva s egy helyen a eső kárpitozásával kapcsolatban áll, úgy hogy egy valóságos pántot képez. Az ajtó kül ő oldala rá-gős, miután pedig a szakadás színvonalával egyenlő, csak nagyon nehezen észrevehető. Ez a pók nappal a esőben ül s az ajtót a kárpitozásnál fogva erősen magára zárva tartja úgy, hogy csak kés segítségével lehet kinyitni, mi által azonban az ajtó rendszeren összzetörik. Alkonyat tájban kinyitja az ajtót s vadászatra indul, prédáját ugrással lepi meg, de a legkisebb neszre villámgyorsan lakába siet: egy pillanat s az ajtó bé van zárva! A Tarantel pókról jövő számunkban szólunk.

* Londonban tartózkodó nagytudomány hazánkfia, Rónay Jácint, szent Benedek-rendi áldozár, ki mint politikai menekült, hazánktól 1849 óta távol lenni volt kénytelen, az ellene elrendelt vagyon-elkobzás megszüntetése mellett engedélyt nyert, hogy hazánkba ismét visszatérhessen.

— Mint Párizsi hírek jelentik, Miksa császár alkotmányt készül adni a mexikói népnek.

— Az összes bankjegyek mennyiségéről a bécsi hivatalos lap a következő érdekes kimutatást teszi közzé: A bankjegyek összes forgalma mindennemű jegyekben az utolsó bankkimutatás szerint tesz 343,597,316 forint. Ebben vannak egy és öt forintos jegyek 112,000,000 összegben. Maradnak tehát nagyobb kategoriabeli bankjegyek, azaz 10, 100 és 1000 forintosok körülbelül 231,000,000. — Az új törvény III. cikke szerint tartozik a bank az államnak a terhére átvett 1 és 5 forintos jegyekért egyenértékű nagyobb kategoriabeli bankjegyekkel, azaz: 10, 100 és 1000 forintos jegyekben megtéríteni. Lesz tehát forgalomban nagyobb bankjegyekben 343,597,316 forint.

Ezen bankjegyek mellett az állam terhére forgalomban fognak lenni a jelenleg kibocsátott 1 és 5 forintos államjegyek, 112,000,000 forint összegben, mely szám a törvény II. cikke szerint egy 150 millió forintot túl nem haladó maximumig emelhetik. — Az egész intézkedésnek keresztülvitele után jövőre tehát 343,597,316 forint lesz forgalomban, 10, 100 és 1000 flos bankjegyekben, azaz: épen annyi bankjegy, mint ezelőtt az összes mennyiség volt, és ezenkívül még 150 millió forint 1 és 5 forintos, államjegyekben. Így tehát az ezután forgalomban levő bankjegyek összege 493,597,316 forint lesz.

ÜZLET:

Szatmártt. május 30-án tartott hetivásári piaci árak következők közlönként: Tiszta buza 7 ft 60 kr—8 ft. Kétszeres 5 ft—5 ft 40 kr. Rozs 4 ft 80 kr. Tengeri 5 ft 80 kr—6 ft. Ápa 4 ft. Zab 2 ft 60 kr—2 ft 80 kr. Kása 8 ft. Főzelék 8 ft. Krumpli 2 ft 40 kr. Aszalt szilva 11 ft.

Máté-Szalkán. május 25-ikén tartott hetivásári piaci árak következők közlönként: Tiszta buza 6 ft—6 ft 50 kr. Kétszeres 5 ft—5 ft 50 kr. Rozs 4 ft 50 kr—5 ft. Tengeri 4 ft 20 kr—4 ft 60 kr. Ápa 2 ft 60 kr—2 ft 80 kr. Zab 2 ft 40 kr—2 ft 80 kr. Kása 6 ft 80 kr—7 ft. Köles 5 ft 20 kr—5 ft 40 kr. Aszalt szilva 10—12 ft.

Szerkesztői üzenet.

41. »Az én szerelmem.« Nem lant szól így, hanem csak a gyermekek kezébe való doromb. Tegye le ön az írói tollat, s nézzen hasznosabb, erejéhez mért munka után.

42. Érmellékinek. A czikk legközelebbi számban jön; a kért példányokat a kiadóhivatal elküldötte, hogy hol veszteglenek vagy vesztek el, nem tudjuk. A tanári kar a kikérdezést megteendő pályatársi viszonyról fogva díjtalanul akkor, amikor önök jöhetnek; utasítással szívesen szolgálunk. Ne pihentesse ön tollát, írjon vidéki tudósítást mentől többször.

HIRDETÉSEK.

1-4

HASZONBÉRLET.

A szatmári Apáca Zárda batizi és b.-vasvári birtoka, mely áll csinos és kényelmes lakházzal, gazdasági épületekkel és száraz-malommal ellátott téres belsőségekből, — külsőkben pedig mintegy 500 holdnyi — kis kivétellel szántóföldekből álló jó minőségű tagos birtokból s ugyancsak 500 holdnyi gombás erdőbeli tagos erdőteréből, — f. évi július 2-dik napján Szatmáron tartandó árverés utján, a f. évi szeptember 29-től számitandó három évre haszonbérbe adatik.

Vállalkozni kívánók 200 ft bánatpénzzel lássák el magukat, — a részletes feltételekről Petrovich Antal alapítványi ügyvéd úrnál nyerhetvén bővebb értesülést.

Szatmár, június 1. 1866.

RUDOLFF PÁL
apáca zárdai gondnok.

5765/865 és 920/866 sz. 3-3

Árverési hirdetmény.

Szatmármegye telexkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tételik, mikép a végrehajtási árverés Roóz Ezékiel, és Márkovits Emil felperesek részére, az elsőnek 1000 ft, utolsóknak 5150 frtnyi követeléseit s a törvényes járulékok erejéig, Bányay János alperes ellen, az Ar-Megyes községi 59. sz. tjkönyvben, A. I. és t. I. alatt Köpeczy Károly és neje Bányay Pólexina nevére bejegyzett birtokaira, melyek egy lak, és gazdasági épületekkel ellátott birtokokból, s mintegy 160 hold szántó és kaszáló földből állanak, s összesen 9574 ftra becsültek, elrendeltetvén: árverési határidőül az 1866. július hó 18-duk, és szükség esetén 1866-dik évi augusztus hó 30-ik napjának d. e. 9 órája a helyszínére tüzetett ki; melyre venni szándékozók oly kijelentés mellett hivatnak meg, hogy az árverési feltételeket alóli törvényszéknél és a végrehajtással megbízott Cseh János főszolgabíró úrnál bármikor megtekinthetik, s hogy a kérdéses birtok, a mennyiben az első árverés alkalmával becsértéken vagy azon felül el nem adhatnák, a második árverésen a legtöbbet ígérőre azon alul is le fog üttetni.

Szatmármegye telexkönyvi törvényszéke 1866-ik évi április hó 20-dik napján Szatmáron tartott üléséből.

Zombory Zsigmond, tk. kiadó.

731/1866 3-3

Árverési hirdetmény.

Szatmármegye telexkönyvi törvényszéke részéről ezennel közhírré tételik, mikép a végrehajtási árverés Balázsházy Károlyné s gyermekei felperesek részére, ezeknek 641 ft és 21 3/4 knyi követelése, s a törvényes járulékok erejéig Mándy József, és neje alperesek ellen, a Máté-Szalka községi 112. sz. tjkönyvben A. I. és t. I. alatt a Mándy József nevére bejegyzett birtokaira, melyek a 125. 126. 127. 128. 274. és 281. házzszámok alatti két belső telekből — 12 836/... hold szántó és 6 hold kaszálóhól állanak, s összesen 4000 ftra becsültek, elrendeltetvén: árverési határidőül az 1866. évi június hó 23-ik, és szükség esetén 1866. évi július hó 30-ik napjának d. e. 9 órája a hely-

974/1865 tk. 2-5

Hirdetmény.

Veisz Dávid alperesnek e városban 766. sz. a. fekvő és 600 ftra becsült házastelke Aszalai Antal felperes javára 42 forint s járuléka fejébe, az e városi tkönyvi hivatalban hivatalos órákban megtekinthető feltételek mellett bíróság elárvereltetni rendeltetvén, — e végett f. é. június 23-ik napja első, ismét f. é. július 30-ik napja második határidővel mindenkor d. u. 3 órakor és a helyszíne oly kijelentéssel tüzetnek ki, miszerint az elárverelendő házastelkek elsőzben a becsáron felül, másodikzben pedig azon alól is el fog adatni.

Szatmárváros tszéke mint tkönyvi hatóság 1866. évi február 27-ikén tartott üléséből.

Jóó Ignác, htk. vezető.

974/1865 tk. 2-5

Hirdetmény.

Veisz Dávid alperesnek e városban 766. sz. a. fekvő és 600 ftra becsült házastelke Aszalai Antal felperes javára 42 forint s járuléka fejébe, az e városi tkönyvi hivatalban hivatalos órákban megtekinthető feltételek mellett bíróság elárvereltetni rendeltetvén, — e végett f. é. június 23-ik napja első, ismét f. é. július 30-ik napja második határidővel mindenkor d. u. 3 órakor és a helyszíne oly kijelentéssel tüzetnek ki, miszerint az elárverelendő házastelkek elsőzben a becsáron felül, másodikzben pedig azon alól is el fog adatni.

Szatmárváros tszéke mint tkönyvi hatóság 1866. évi február 27-ikén tartott üléséből.

Jóó Ignác, htk. vezető.

2-2

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhírré tételik, miszerint a vagyonbuktott Károlyi Mihály és neje Szűts Erzsébet esődtömegükhez tartozó ingatlan birtokok f. é. május 28-án először és f. é. június 11-én másodsor és pedig a Szőke mocsáron 5581. és 5585. h. r. számú szántóföldek délelőtti 8 órakor — a balkánhátan 4741. és 4792. h. r. számú szántóföldek délelőtti 10 órakor, és a ritka cserén 2540. és 2544. h. r. sz. szántóföldek délutáni 4 órakor mindenkor a helyszínen elárvereltetni rendeltetett.

Az eladásra vonatkozó feltételek alólirott tömeggondnoknál megtekinthetők.

Kelt Szatmártt május 22-én 1866.

Somlyay György, tömeggondnok.

11-15

CHEFS-D'ŒUVRE DE TOILETTE!

Császári királyi és hercegi udvarok által pártfogolt, szabadalmok és emlékpénzzel kitüntetett.

Dr. BÉRINGUIER I.

KORONASZESZE.

(A kölni vizek legjava) Eredeti üvege 1 ft 25 kr. o. é.

Kitünő minőségű — nemcsak mint kellemes illat — és mosdóvíz, hanem mint kitünő segélygyógyszer is, mely az életműszereket élénkíti és erősíti.

BORCHARDT orvos-tudor

NÖVÉNY-SZAPPANA

elismert szer a bőr szépítésére és finomítására, mindennemű bőrtisztálatanság ellen, valamint sikerrel használható mindennemű fürdőhöz.

Egy eredeti lepecsételt csomag az ára 42 kr.

DR. BÉRINGUIER

NÖVÉNY HAJFESTŐ-SZERE

(tokban foglalt kefe és csészével együtt 5 ft o. é.)

Tökéletesen celszerűnek elismert és ártalmatlannak bizonyult, melylyel haját, szakálát és szemöldököt, minden árnyazatu szinre festeni lehet.

Dr. **LINDES** tanár

NÖVÉNY RUDAS HAJ-KENŐCSE.

Növeli a haj fényét és ruganyosságát, egyszersmind a fejtetőszulárítására is alkalmas.

Egy eredeti darab ára 50 kr.

Dr. BERINGUIR

Növény-gyök hajolaja

hosszabb használatig tartó üvegekben 1 ftval.

a legalkalmasabb növény-alkatrészekből összeállítva, a haj és szakálpécartartására — erősítése és szépítésére, valamint az oly kellemetlen korpa és sümör gátlására.

Dr. **SUIN de BOUTEMARD**

FOG-PÁSZTÁJA

1/4 és 1/2 csomagocskákban 70 és 35 kr.

fog és foghús legelőssé, legkényelmesebb és legbiztosabb épartartási — és tisztító szere, egyszersmind kellemes üdéséget kölcsönöz a szájiüregnek.

Balzsamos olajbogyó-szapan

mint enyhe és egyuttal hatályos napi mosdószere, még a leggyöngédebb bőrű hölgyek és gyermekek számára is legjobban ajánlható.

Egy eredeti csomag ára 50 kr.

HARTUNG orvostud.

CHINA HÉJ-OLAJA

mely a legjobb minőségű Chinahéj főzet — és balzsamos olajok összetételéből áll, a haj fentartására és szépítésére.

Ára 85 kr.

HARTUNG orvostudor

Növény-haj-kenőcse.

mely a hatályos tápáló nedvek és növényi anyagok alkatrészeiből áll, a hajnövesztésére szolgál. Ára 85 kr.

A fentebbi kitünő tulajdonságuknál fogva elismert czikk a valódi minőségérti jótálás mellett Szatmár városára nézve egyedül kaphatók: **Weisz Jánosnál, Nagybanán:** Haracsek József, **Nagykálóban:** Mandl Sal. **Nagykárolyban:** Schöberl C. **Nyirbátorban:** Legányi Ede, **Nyiregyházán:** Reich et Pavlovits és **Szigeten:** Ráth József úrnál.